

Қарағанды «Болашақ» университеті

Саясаттану және жалпы білім пәндер кафедрасы

Ә Л Е У М Е Т Т А Н У

курсы бойынша студенттерге арналған
ТЕСТ СҰРАҚТАРЫ

Тест сұрақтары саясаттану және
жалпыбілімдік пәндер кафедрасы
отырысында қарастырылып
мақұлданды

Қ а р а ғ а н д ы 2011

1 – ТАРАУ. Әлеуметтанудың тарихы мен теориясының жалпы мәселелері

1- тақырып: Әлеуметтану пәні және оның міндеттері мен құрылымы. Әлеуметтанудың категориялары мен заңдары.

Question: Социология деген не?

<variant>: қоғам туралы ғылым,

<variant>: философия;

<variant>: құқықтық ғылым;

<variant>: саяси ғылым;

<variant>: психология,

Question: «Өндірістік қатынастар», «қоғамдық-экономикалық формация», «әлеуметтік өзгерістерді болжау» деген түсініктер:

<variant>: әлеуметтану заңдары,

<variant>: социологияның әдістері;

<variant>: даму кезеңдері;

<variant>: әлеуметтік көрсеткіштер;

<variant>: ақпараттар көзі;

Question: «Социология» түсінігін алғаш рет ғылымға еңгізген:

<variant>: Огюст Конт,

<variant>: Н. Данилевский;

<variant>: К. Победоносцев;

<variant>: В. И. Ленин;

<variant>: Маркс Вебер;

Question: Әлеуметтанудың объектісі:

<variant>: социум, яғни тұтас жүйе ретіндегі қоғам және әлеуметтік процестер,

<variant>: қоғамда болып жатқан экономикалық және әлеуметтік процестер;

<variant>: әлеуметтік шындық;

<variant>: әлеуметтік орнына байланысты адамдардың қоғамдық мінез құлқы;

<variant>: біздерге сезіммен берілген объективтік шындық;

Question: Әлеуметтанудың кешігіп пайда болу себебін немен түсіндіруге болады?

<variant>: қоғам дамуының объективтік заңдылықтарымен,

<variant>: оның зерттеу объектісінің күрделілігінен;

<variant>: әлеуметтік заңдардың;

<variant>: білім төмен болғандықтан;

<variant>: маңызды болып саналмады;

Question: Әлеуметтану ғылым болып қашан қалыптасты?

<variant>: XIX ғасырда,

<variant>: ХҮІІ ғасырда;

<variant>: ХҮІІІ ғасырда;

<variant>: XX ғасыр;

<variant>: орта ғасырларда,

Question: Әлеуметтанудың пайда болуына кімнің еңбектері елеулі әсер етті?

<variant>: француз энциклопедистерінің (Вольтер, Дидро, Руссо және т.б.),

<variant>: Аристотельдің;

<variant>: Платонның;

<variant>: К. Маркстың;

<variant>: В. И. Лениннің;

Question: Әлеуметтанудың алғашқы арнайы еңбектері қалай аталады?

<variant>: О.Конттың «Позитивтік философия курсы»,

<variant>: Н.Маккиавеллидің «Тақсыр» (Государь) деген еңбегі;

<variant>: К.Маркстің «Капиталы»;

<variant>: Аристотельдің «Саясаты»;

<variant>: Ф.Энгельстің «Семьяның, жеке меншіктің және мемлекеттің шығуы»;

Question: Қоғам жөніндегі басқа ғылымдармен салыстырғанда әлеуметтанудың өзіндік ерекшеліктері неден көрінеді?

<variant>: қоғамның қызметін, дамуын әлеуметтік процестер мен құбылыстары арқылы зерттеуден,

<variant>: оны тарихи тұрғыдан зерттеуден;

<variant>: ондағы «әлеуметтік» және «қоғамдық» ұғымдардың теңестірілуінен;

<variant>: «Әлеуметтану» терминінің нақты мағынада қолданылуынан;

<variant>: әлеуметтанудың ерекше пән болғандығынан;

Question: Қоғамның әлеуметтік өміріне не жатады?

<variant>: адамдар қауымдастығы арасындағы қатынастар (топтар, партиялар, жіктер мен ұғымдар т.б.),

<variant>: саяси қатынастар;

<variant>: экономикалық қатынастар;

<variant>: мәдени қатынастар;

<variant>: адамдардың мінез-құлқысы,

Question: Қоғамдық өмірдің қандай саласын зерттеу басқаларға қарағанда ерте қолға алынды?

<variant>: саяси сала,

<variant>: рухани сала;

<variant>: экономикалық сала;

<variant>: мәдени сала;

<variant>: әлеуметтік сала;

Question: «Позитивтік философия курсы» жазған кім?

<variant>: О.Конт,

<variant>: К. Маркс;

<variant>: П. Сорокин;

<variant>: Т. Гоббс;

<variant>: Г. Спенсер;

Question: Тарихта ең (алғаш) тұңғыш әлеуметтанушы болған кім?

<variant>: О.конт,

<variant>: Спиноза;

<variant>: Г.Гегель;

<variant>: К.Маркс;

<variant>: Платон;

Question: Әлеуметтанудағы алғашқы бағыт:

<variant>: позитивизм,

<variant>: материализм;

<variant>: идеализм;

<variant>: интернационализм;

<variant>: марксизм;

Question: Әлеуметтану ғылымының қысқаша анықтамасын берген алғашқы ғалым?

<variant>: Э. Дюркгейм,

<variant>: Левада Ю.А.;

<variant>: Ядов А.Я.;

<variant>: Н. Смелзер;

<variant>: Сорокин П.;

Question: Зерттеушінің қызметіне қарсы тұрған объективті ақиқат қалай аталады?

<variant>: таным объекті,

<variant>: ғылым пәні;

<variant>: мазмұн;

<variant>: саясаттану;

<variant>: әлеуметтанудың мәртебесі;

Question: Әлеуметтік деп аталатын барлық байланыстармен қатынастардың жиынтығы қалай аталады?

<variant>: әлеуметтік танымның объектісі,

<variant>: әлеуметтанымның анықтамасы;

<variant>: тезистер;

<variant>: зерттеу объектісі;

<variant>: әлеуметтік қатынастар;

Question: Қандай терминдер әлеуметтік білімнің бағыттарын, аспектілерін оның мақсатты белгілерін анықтайды?

<variant>: іргелі (фундаментальді) және қолданбалы социология,

<variant>: теориялық социология;

<variant>: қолданбалы социология;

<variant>: эмпирикалық социология;

<variant>: қолданбалы бағыттар;

Question: Әлеуметтік процестерді атаңыз?

<variant>: өмір салты, қарым-қатынас, субъектінің мінез-құлқы, әлеуметтік мүдделерді іске асыру үшін күрес және т.б.,

<variant>: әлеуметтік қауымдастық және еңбек ұжымы;

<variant>: қоғам, жеке адам, таптар,

<variant>: отбасы, ұжым және жеке адам;

<variant>: ұлт өмірі;

Question: Әлеуметтанымның категориялары мен түсініктерін анықтауда қандай категориялар (түсініктер) көрінеді?

<variant>: әлеуметтік ақпараттарды сұрыптау және жинау ерекшеліктері, ең алдымен әлеуметтанымдық зерттеулерді ұйымдастыру мен жүргізу,

<variant>: әлеуметтанымның ұжымдық практикадағы білімі;

<variant>: әлеуметтік технология;

<variant>: әлеуметтанымның пәні мен объектісінің мазмұны;

<variant>: әлеуметтанымдағы түсініктердің жүйесі;

2 – тақырып: Әлеуметтанымдық ой-пікірлердің тарихи дамуының негізгі кезеңдері.

Question: Қоғамның дамуындағы революциялық әдісті – жолды кім қолдады?

<variant>: К. Маркс,

<variant>: М. Вебер;

<variant>: П. Сорокин;

<variant>: А. Бебель;

<variant>: И. Кант;

Question: Россиядағы әлеуметтанудың ерекшеліктері немен анықталады?

<variant>: XIX ғасырдағы Россиядағы әлеуметтік-саяси дамудың ерекшеліктеріменнен,

<variant>: Россиядағы әлеуметтік- саяси ойлардың кеш қалуымен;

<variant>: Россияның батыс Европа елдерінен даму деңгейінің қалып отыруынан;

<variant>: Крепостнойлық права мен феодалдық самодержавияның қалдықтарымен;

<variant>: Россиядағы саяси құрылыстың реакциялық сипатымен;

Question: Россияда алғашқы кәсіптік әлеуметтанушы кім?

<variant>: Н.К. Михайловский,

<variant>: А.И. Герцен;

<variant>: Г.В. Плеханов;

<variant>: В.И. Ленин,

<variant>: Н.Я. Данилевский;

Question: XIX ғасырдағы Россиядағы әлеуметтанымда күштірек дамыған бағытты атаңыз:

<variant>: позитивизм,

<variant>: марксизм;

<variant>: органицизм;

<variant>: субъективизм;

<variant>: идеализм;

Question: Россияда Әлеуметтанымдық институт қашан құрылды?

<variant>: 1919 ж.,

<variant>: 1885 ж.,

<variant>: 1900 ж.,

<variant>: 1905 ж.,

<variant>: 1925 ж.

Question: «Муаллим ассана» - «Екінші ұстаз» атағына кім ие болған?

<variant>: Әбу Насыр аль-Фараби,

<variant>: Ф. Дитерици;

<variant>: И. Алтынсарин;

<variant>: Сайф ад-Давля Хамдани;

<variant>: Аристотель;

Question: «Үш анық» еңбегінің авторы кім?

<variant>: Шакәрім Құдайбердіұлы,

<variant>: Абай Құнанбаев;

<variant>: Қасымжанов А.Х.;

<variant>: әл-Фараби;

<variant>: М. Бахтин,

Question: Ш. Уалиханов қазақ қоғамның саяси жүйесін басқаруда нені басты мәселе етті?

<variant>: халықтың өзін-өзі билеуі,

<variant>: патшалық шенеуніктер әкімшілігінің басқаруын;

<variant>: хан басқаруын;

<variant>: батыс елдердің басшылығы;

<variant>: қазақ батырларының басшылығы;

Question: Ы. Алтынсарин қазақ қоғамының өркениеттен қалу себептерін неден байқады?

<variant>: қазақтардың арасында ағарту жұмысының нашар болуы,

<variant>: тек мал шаруашылығының болуы;

<variant>: өнеркәсіптің нашар дамуынан;

<variant>: қоғамдағы патриархальды-феодалдық қатынастардан;

<variant>: шетелдік инвестициялардың болмауынан,

Question: Қазақ қоғамындағы әлеуметтік әділетсіздіктің себептерін Абай немен түсіндірді?

<variant>: қоғамның бай мен кедейге бөлінуі және олардың мүдделерінің қарама-қайшылығымен,

<variant>: рулық, тайпалық жанжалдар;

<variant>: жұт пен барымта;

<variant>: қабылданған заңдардың, әдет-ғұрыптардың ықпалының жоқтығы;

<variant>: ғылым, білім, мәдениеттің мешеулігі;

3 – тақырып: Әлеуметтанымдық зерттеулердің бағдарламасы. Әдістері мен техникасы.

Question: Әлеуметтанымдық зерттеулердің бағдарламасы деген не?

<variant>: теориялық-методологиялық алғышарттар,

<variant>: нұсқаулар;

<variant>: әлеуметтік көрсеткіштер;

<variant>: құқықтық нормалар;

<variant>: ережелер,

Question: Бақылау, сауал қою және құжаттарды зерттеу дегеніміз:

<variant>: әлеуметтанымның әдістері,

<variant>: әлеуметтанымның типтері (түрлері);

<variant>: әлеуметтанымның бағдары;

<variant>: талаптар;

<variant>: зерттеулер;

Question: Гипотеза дегеніміз не?

<variant>: фактілерді дәлелдейтін негіздеме, болжау,

<variant>: түсініктеме;

<variant>: информацияның көзі;

<variant>: теория;

<variant>: әлеуметтанудың құрамдас бөлігі;

Question: Құжаттарды талдау әдісі дегеніміз не?

<variant>: әлеуметтік фактілер мен қоғам құбылыстары және олардың өмір сүруі мен дамуының әлеуметтік субъектілері туралы жинақталған ақпараттар көзі,

<variant>: көптүрлілік туралы жүйелі түсінік;

<variant>: әлеуметтік шындықтың әр қырының бейнеленуі;

<variant>: алдын-ала зерттеу;

<variant>: статистикалық материалдар;

Question: Әлеуметтанымның әдістерін түсіну айырмашылықтары немен шарттас?

<variant>: факторлармен,

<variant>: тарихпен;

<variant>: ғылыммен;

<variant>: қоғамның жағдайымен;

<variant>: беделді ғалымдармен,

Question: Эмпирикалық гипотеза қандай жолдарды салыстырумен тексеріледі?

<variant>: факторларды,

<variant>: тарихи оқиғаларды;

<variant>: теориялық мәселелерді;

<variant>: байланыстарды түсіну;

<variant>: нәтижелерді салыстыру;

Question: Теориялық гипотеза қандай жағдайда тексеріледі?

<variant>: оны дедуктивтік теориялық жүйеге қосып бағалағанда,

<variant>: байланыстар жүйесіне қосқанда;

<variant>: қатынастар жүйесіне қосқанда;

<variant>: гипотезалық жүйеге қосқанда;

<variant>: алдын-ала анықтау жүйесіне қосқанда;

Question: Бақылап және басқарған жағдайда алынған жаңа білімдер жалпы ғылыми әдіс тұрғысында қалай аталады?

<variant>: эксперимент,

<variant>: бақылау жұмысы;

<variant>: зерттеуді қорытындылау;

<variant>: қайта бақылау;

<variant>: объективті ақпарат;

Question: Зерттелетін құбылыстың мазмұнды мәнін (интерпретация) не анықтайды?

<variant>: методологиялық принциптер,

<variant>: техникалық жағдайлар;

<variant>: статистикалық бақылау;

<variant>: әлеуметтік зерттеу;

<variant>: сұрақ-жауап әдісі;

II – БӨЛІМ: Арнайы әлеуметтанымдық теориялар.

4 – тақырып: Қоғам және оның мәні, әлеуметтік құрылымы. Әлеуметтік стартификация мәселелері.

Question: Қоғамның тұтастығын сақтау мен өмір сүруін қамтамасыз ету мақсатында қатаң реттеудің жолдарымен күштерді, әлеуметтік өмірді реттеудің ерекше түрін қалай атайды?

<variant>: саясат,

- <variant>: билік;
- <variant>: отбасы;
- <variant>: идеология;
- <variant>: мемлекет;

Question: Өзіндік ерекше әлеуметтік реттеуші ретіндегі саясаттың мазмұны мынаған саяды:

- <variant>: әртүрлі топтардың мүдделерін үлестіруге, оны жүзеге асыруға ережелер мен нормалар шығауға және бақылау орнатуға;
- <variant>: өндірушінің тәуекелінің азаюына;
- <variant>: тұтынушыларға бағыт ұсынуға;
- <variant>: жетекшінің ролінде;
- <variant>: жаналыққа, реформаға, құмарлыққа;

Question: Саясатты әлеуметтік ықпал етушіліктің ерекше түрі деп анықтауға мүмкіндік берген өзіндік өзгешелікке не жатады?

- <variant>: билік,
- <variant>: бәсеке;
- <variant>: мәжбүр етушілік;
- <variant>: коррупция;
- <variant>: ымыра;

Question: Биліктің негізгі саяси институты болып табылатынды анықта:

- <variant>: мемлекет,
- <variant>: қоғам;
- <variant>: қауымдастық;
- <variant>: топ;
- <variant>: ұлт,

Question: Демократия билікті іске асырудың тәсілі ретінде мынаны ойластырады:

- <variant>: негізгі саяси институттардың құқықтық теңдігін,
- <variant>: жаңа саяси институттардың пайда болуын;
- <variant>: көппартиялы жүйені;
- <variant>: саяси институттардың біреуінің ғана рөлінің дәріптелуін;
- <variant>: жеке партия, президент, көсем пайдасына бұрып отыру;

Question: Әлеуметтік мәртебе (статус) түсінігін қалай ұғынасыз және оның мазмұны қандай мәселелермен шарттас?

- <variant>: адамның, әлеуметтік топтың қоғамдағы жағдайы материалдық және рухани байлықты бөлісу мен тұтыну жүйесіндегі олардың орнына ықпал жасау жағдайлары,
- <variant>: өмірлік жол;
- <variant>: әлеуметтік рөл;
- <variant>: еңбекпен;
- <variant>: еңбек және бедел;

Question: Кезінде К. Маркс айтқан саяси тәртіптердің сипаттамасына М. Вебер экономикалық белгілер түсінігіне не қосты?

- <variant>: престиж және мәртебе (статус),
- <variant>: табыс пен мәдениет;
- <variant>: билік;
- <variant>: жеке меншік;
- <variant>: білім мен мәдениет;

Question: Еңбектің қоғамдық бөлінуінің нәтижесінде не пайда болады?

- <variant>: әлеуметтік құрылым,
- <variant>: бедел, іс сапар;
- <variant>: билік және ақша;
- <variant>: ұжым, таптар;
- <variant>: бедел;

Question: Қоғамдық еңбектің нәтижелерін бөлісу, яғни, әлеуметтік игілікті бөлісу арқылы не қалыптасады?

<variant>: әлеуметтік стратификация,

<variant>: білім деңгейі;

<variant>: табыс;

<variant>: басшылар мен бағынушылар;

<variant>: бедел;

5 – тақырып: Қоғамдағы демографиялық процестер.

Question: Демография ғылымының объектісіне нелер жатады?

<variant>: ғылымның таным процесіне бағытталған ақиқаттың белгілі өрісі (табиғи және әлеуметтік),

<variant>: қоғамның практикалық міндеттері;

<variant>: зерттеу жұмыстары;

<variant>: теориялық проблемелар;

<variant>: ғылымның пәні;

Question: Демографиялық статистиканың негізгі түсініктеріне анық математикалық ірге (фундамент) қалаған ғалым кім?

<variant>: Эйлер Леонард,

<variant>: О. Дункан;

<variant>: Г.С. Шройг;

<variant>: П. Хаузер;

<variant>: Дж. С. Зигель;

Question: Демография пәні қандай мәселені қамтиды?

<variant>: халықтың табиғи өсіп-өну заңдылықтары,

<variant>: ғылыми зерттеу;

<variant>: көшіп қонуды зерттеу;

<variant>: мәліметтерді жинау және талдау,

<variant>: тұрғындардың құрылымы;

Question: Демографиялық ахуалға әлеуметтік, әлеуметтік- мәдени және әлеуметтік-психологиялық факторлардың ықпал жасауын не зерттейді?

<variant>: социологиялық демография,

<variant>: отбасы туралы ғылым;

<variant>: өмір сүрудің ұзақтығы;

<variant>: зерттеу пәні;

<variant>: өсіп-өну процесі;

6- тақырып: Қоғамдық пікірлер, мәдениет пен әлеуметтік шиеленістер әлеуметтанымы.

Question: Қоғамдық пікірлердің әлеуметтанымы, ол:

<variant>: әлеуметтанымдық зерттеулердің өрісі,

<variant>: саяси және әлеуметтік мақсаттар;

<variant>: әлеуметтік ұйымдардың формасы;

<variant>: саясат;

<variant>: талаптар;

Question: Қоғамдық пікірлердің көздері:

<variant>: арыз-шағымдар, ресми хабарлау, өтініштер, оқиғалар, процестер, ақпарат құралдарының материалдары,

<variant>: өсек-аян, сыпсың сөз, толық емес ақпараттар;

<variant>: жеке адамдардың, лидерлердің т.б. пікірлері;

<variant>: талап-тілектер;

<variant>: саясат;

Question: Қоғамдық пікірлердің субъектілерінің құрылымына нелер жатады?

- <variant>: әлеуметтік, ұлттық, территориялық, демографиялық, кәсіптік және басқа да қауымдастықтар,
<variant>: қоғамдық топтардың әлеуметтік жағдайы;
<variant>: мүдделер ерекшелігі;
<variant>: топтық пікірлер;
<variant>: оқиғалар мен фактілер;

Question: Қоғамдық пікірлер қоғам мүшелерінде қоғамдық қатынастардың белгілі нормаларын қалыптастырып отырады, осы міндеттерді қоғамдық пікірлердің қандай функциясы жүзеге асырады?

- <variant>: реттеу,
<variant>: тәрбиелеу;
<variant>: бақылау;
<variant>: танымдық;
<variant>: консультативтік;

Question: Рухани мәдениетке нелер жатады?

- <variant>: ғылым, өнер, білім, әдебиет және т.б.,
<variant>: байлық;
<variant>: адам беделі;
<variant>: материалдық тұрмыс;
<variant>: ғылыми жобалар;

Question: Мәдениетті жалпы әлеуметтанудың қандай арнаулы теориясы зерттейді?

- <variant>: мәдениет әлеуметтануы,
<variant>: мәдениет теориясы;
<variant>: мәдениет тарихы;
<variant>: ғылыми теориялар;
<variant>: мәдени институт;

Question: Конфликтілердің маңызды көздері:

- <variant>: әлеуметтік теңсіздік,
<variant>: әділетсіздік;
<variant>: ұжымдық меншік;
<variant>: көпұлтты ұжым;
<variant>: шектеушілік;

Question: Конфликт мәселесін толығырақ кім қарастырды?

- <variant>: Адам Смит қарастырды,
<variant>: М. Вебер;
<variant>: Г. Гегель;
<variant>: К. Маркс;
<variant>: Ф. Энгельс;

Question: Конфликтіге қатынасушылар өздері және қарсы тұрған мүдделерін түсініп, бір-біріне үйреніседі. Бұл мақсатты конфликтінің қандай оң (позитивная) функциясы орындайды?

- <variant>: коммуникативті байланыс функциясы,
<variant>: психологиялық кернеуді бәсеңдету;
<variant>: жан-жақты дамыту;
<variant>: күйрету;
<variant>: теріс шешім;

Question: Психологиялық және әлеуметтанымдық тәсілмен кейде конфликт объективтік негізсіз пайда болады. Мұндай конфликт қалай аталады?

- <variant>: жалған, ойдан шығарылған,
<variant>: толық емес;
<variant>: саяси;
<variant>: жағымсыз;
<variant>: мәдени;

7 – тақырып: Ұлтаралық қарым-қатынас мәдениетімен келісімінің әлеуметтанымы

Question: Ұлт адамдардың тарихи қауымдастығы ретінде қай кезеңде қалыптасты:

- <variant>: капитализмде,
- <variant>: құл иеленушілік қоғамдық құрылыста;
- <variant>: капиталдың алғашқы қорлану кезеңінде;
- <variant>: социализмде;
- <variant>: антикалық дәуірде;

Question: Этнос деген:

- <variant>: әлеуметтік қауымдастық,
- <variant>: әлеуметтік ұйым;
- <variant>: әлеуметтік ұжым;
- <variant>: әлеуметтік институт;
- <variant>: әлеуметтік бірлестік;

Question: Адамдардың қандай қауымдастығын этнос деуге болады?

- <variant>: ұлыстық,
- <variant>: нәсілдік;
- <variant>: діни;
- <variant>: мәдени;
- <variant>: тілдік;

Question: Этностың негізгі құрамдас элементтері?

- <variant>: тайпа, ұлыс (шағын ұлт), ұлт,
- <variant>: таптар, топтар;
- <variant>: нәсіл және ұжым;
- <variant>: отбасы, партия, мемлекет;
- <variant>: қоғамдық қозғалыстар, кәсіподақ;

Question: Этногенез теориясы нені анықтайды?

- <variant>: халықтың пайда болу, шығу тегін,
- <variant>: саясатты;
- <variant>: тұрақты байланыстарды;
- <variant>: теория мен практиканы;
- <variant>: тұрмыс пен мәдениетті;

Question: Жалпы өмірде болатын бір этностың саны жағынан басым этноспен аралас болуы, жақындасуы олардың арасында сол аз этностың жойылуына соғады. Бұл қандай процесс?

- <variant>: ассимиляция,
- <variant>: империяның құлауы;
- <variant>: интеграция;
- <variant>: көшіп-қону;
- <variant>: мемлекет ішіндегі өзара әрекеттестік;

Question: Қазақстандағы ұлттық саясат нені белгілейді?

- <variant>: билікті (реттеуді),
- <variant>: арнайы бағдарламаны;
- <variant>: басқаруды;
- <variant>: ұлттық және ұлтаралық қатынастарды жетілдіруге бағытталған іс-әрекеттердің жиынтығы;
- <variant>: ұлттық психологияны жетілдіру;

Question: Этносоциология нені зерттейді?

- <variant>: бұл әлеуметтану ғылымының тарауы, түрлі этникалық ортадағы және әлеуметтік топтардағы, әлеуметтік процестерді зерттейді,
- <variant>: этнография,
- <variant>: әдет-ғұрыптарды талдау,
- <variant>: өмір салты және мәдениет,
- <variant>: этникалық дәстүр.

8 – тақырып: Жеке тұлға мен тәрбиенің әлеуметтанымы.

Question: Жеке адам дегеніміз:

- <variant>: индивидті сипаттайтын, әлеуметтік - маңызды белгілердің орнықты жүйесі,
- <variant>: белсенді, творчестволық қызметтің сипаттамасы;
- <variant>: әлеуметтік қатынастардың субъектісінің сапасы;
- <variant>: адамның мінездемесі;
- <variant>: ұжым;

Question: Тұлғаның дүниеге көзқарасы, әлеуметтік құндылықтар идеялары негізінде іс-әрекетке дайындығын көрсететін мінез-құлық принциптері:

- <variant>: өмірлік ұстанған бағыт,
- <variant>: өз сана сезімі;
- <variant>: өзіндік талдау;
- <variant>: өзін-өзі реттеумен;
- <variant>: өзін-өзі бақылау;

Question: Тәрбие дегеніміз:

- <variant>: жеке адамның қалыптасуындағы жүйелі және белгілі мақсатқа бағытталған, саналы процесс, қоғамның міндеті,
- <variant>: әлеуметтік қатынастар;
- <variant>: әлеуметтік топтардың мүддесі;
- <variant>: мемлекет мүддесі;
- <variant>: саясат;

Question: Әлеуметтану дегеніміз:

- <variant>: жеке адамның қалыптасу процесі, индивидтің құндылықтарды оқуы, нормалар мен установкаларды, мінез-құлықтың үлгілерін игеруі (сол қоғамға, әлеуметтік қауымдасуға, топтарға тән),
- <variant>: әлеуметтік тәжірибени белсенді жеткізу, қабылдау;
- <variant>: тәрбие жүйесінде адамға белгілі бағытта ықпал жасау процесі;
- <variant>: экономикалық процесс;
- <variant>: саясат;

Question: Практикалық өмірде индивид басшылыққа алатын әлеуметтік нормалар мен құндылықтардың жиынтығы (жеке адамның тұтынымы мен мүддесін іске асыратын) болады. Жеке тұлғаның осындай құрылымдық элементі қалай аталады?

- <variant>: жеке тұлғаның мәдениеті,
- <variant>: жады;
- <variant>: қызметі;
- <variant>: тәртіп;
- <variant>: тәртіптілігі;

Question: Өмірде мәңгі әлеуметтік проблема болады. Онда оның ақырғы толық шешілуі мүмкін емес. Бұл қандай проблема?

- <variant>: тәрбие,
- <variant>: ғылыми зерттеу;
- <variant>: бұқаралық мінез-құлық;
- <variant>: мүдденің артуы;
- <variant>: адамдардың практикасы;

Question: Жеке адамның әлеуметтікті нақтылы иеленуші ретінде белгілі дүниеге көз-қарасы, эстетикалық сапасы және өмірлік ұмтылымының қалыптасуы қоғамдағы тәрбиенің мақсатқа бағытталған қызметі болып табылады. Осы функцияны қандай пән жүзеге асырады?

- <variant>: әлеуметтік тәрбие,
- <variant>: дене тәрбиесі;
- <variant>: әлеуметтік тәжірибе;
- <variant>: тәрбие жұмысы;
- <variant>: әлеуметтік мәдениет;

Question: Өзін-өзі сақтау үшін өзін қоршаған ортада пайда болатын адамдардың бағытталған белсенділігі қалай аталады?

<variant>: адамдардың қызметі,

<variant>: әлеуметтік белсенділік;

<variant>: жеке адамның тұтынымы;

<variant>: жеке қажеттілік үшін ұмтылу;

<variant>: ашық әңгіме;

9 – тақырып. Отбасы мен жастардың әлеуметтанымы.

Question: Баланың тұлғалық рухани-адамгершілік негіздерін анықтау көбіне:

<variant>: өмір салтына, үлкендер мінез-құлқына,

<variant>: үлкендерге тәуелділігіне байланысты;

<variant>: үлкендердің беделіне байланысты;

<variant>: қорқынышқа байланысты;

<variant>: физиологиялық бейімделуіне байланысты;

Question: Қоғамдағы маңызды қажеттіліктерді қанағаттандыруға арналған және әлеуметтік нормалардың жиынтығын реттейтін қоғамдық құрылым қалай аталады?

<variant>: әлеуметтік институт,

<variant>: ұжым жоспары;

<variant>: эксперимент;

<variant>: білім беру;

<variant>: еңбек табысы;

Question: Қоғамдық жүйе қызметінде ерекше жинақталған ұйымдастыруға көңіл аударатын ұрпақтың ауысуы мен тұрмыстың мәселесін оқытатын пән қалай аталады?

<variant>: отбасының әлеуметтанымы,

<variant>: қоғамдық институт;

<variant>: әлеуметтанулық зерттеу;

<variant>: әлеуметтанымдық әдіс;

<variant>: әлеуметтену процесі;

Question: Дәстүрлі және қазіргі семьяларда белгілі қарым-қатынаспен анықталатын мәселе бар. Осы өзара қарым-қатынас қалай аталады?

<variant>: рөлдік қарым-қатынастар,

<variant>: жұбайлардың міндеті;

<variant>: өзара құқық;

<variant>: заң нормалары;

<variant>: құқықтық қатынастар;

Question: Қарама-қарсы жыныстық қатынастардың жаңа мәселелеріне көңіл аударып, талдаған кім (1877 жыл)?

<variant>: Льюис Г. Морган,

<variant>: У Томас;

<variant>: Ф. Энгельс;

<variant>: Ф. Знанецкий;

<variant>: Аристотель;

Question: Отбасының қоғамдық институттары өз мүшелерін түрлі дәрежеде физикалық, экономикалық және психологиялық жағынан қорғайды. Бұл қандай функция?

<variant>: қорғау функциясы,

<variant>: әлеуметтік бақылау;

<variant>: әлеуметтік – мәртебелік;

<variant>: шаруашылық - экономикалық;

<variant>: тәрбиелік;

Question: Отбасы келесі ұрпаққа, балаларына беретін өзінің әлеуметтік құндылық бағыттарын қалыптастырады. Осындай жағдайда көз қарас бірлігі, өзара жақсы қарым-қатынас үлгілері қандай отбасында қалыптасады?

<variant>: қоғамдық прогрестік бағыттағы отбасында,

<variant>: қарама-қарсы бағытталған отбасында;

<variant>: қоғамға қарсы бағытталған отбасында;

<variant>: аралас отбасында;

<variant>: ұлт аралық некеде;

Question: XX ғасырдың 60-70 жылдары жалпы социологиядан келген, ауысқан жастарға арналған әлеуметтанымның жеке пәні қалай аталады?

<variant>: жастардың әлеуметтанымы,

<variant>: әлеуметтік саясат;

<variant>: әлеуметтік психология;

<variant>: демографиялық әлеуметтану;

<variant>: мәдениет әлеуметтанымы;

Question: «Жастық» деген түсінік қай аралықтағы жастарды біріктіреді?

<variant>: 13-18 жас,

<variant>: 12-16 жас;

<variant>: 8-15 жас;

<variant>: 15-25 жас;

<variant>: 14-29 жас;

10 – тақырып: Экономикалық әлеуметтану

Question: Экономикалық қатынастар белгілі қоғамда қандай болып көрінеді?

<variant>: мақсаттар,

<variant>: өндіріс мақсаты;

<variant>: елдің жоспары;

<variant>: ғылымның жетістігі;

Question: Экономикалық өмірді жетілдірудің қажетті элементі не болып табылады?

<variant>: ақиқат процестерді мойындау,

<variant>: ірі проблемалар;

<variant>: жеке проблемалар;

<variant>: жоспарлау;

<variant>: талдаудың түрлі деңгейлері;

Question: Басқару мен ұйымдардың әлеуметтанымы дегеніміз:

<variant>: әлеуметтанымның саласы,

<variant>: қоғамдық қатынастар;

<variant>: әлеуметтік басқарудың элементтері;

<variant>: ережелер;

<variant>: жоспарлар;

Question: Әлеуметтік ұйымдардың негізгі принциптері:

<variant>: демократияландыру, нақтылық, үйлесімдік пен қолайлылық, тиімділік, негізгі звеноны таңдап алу және т.б.,

<variant>: кооперативтер, акционерлік қоғам, ассоциациялар т.б.;

<variant>: адам факторы, плюрализм, адамдардың қарым-қатынасы;

<variant>: тәртіптілік;

<variant>: қатал талаптар;

Question: Болжау (прогноз) мен жоспарлау қай негізде дүзеге асырылады:

<variant>: басқару жүйесін қолдау мен жетілдіру негізінде,

<variant>: басқаруды реттеу негізінде;

<variant>: кадрларды нығайту негізінде;

<variant>: ақпараттар негізінде;

<variant>: тәртіпті күшейту арқылы;

Question: Басқару жүйесінің сақталуы, сүйемелденуі мен жетілуі қай функциялармен жүзеге асады?

<variant>: реттеу;

<variant>: болжау;

<variant>: жоспарлау;

<variant>: есеп-қисапқа алу;

<variant>: бақылау;

Question: Сандық түрде берілген мәліметтерді алу, талдау мен жүйелеу функциялары қандай функцияның түріне жатады?

<variant>: есеп-қисапқа алу;

<variant>: бақылау;

<variant>: ақиқат жинау;

<variant>: реттеу;

<variant>: жоспарлау;

Question: Әлеуметтік болжау (прогноз) негізі:

<variant>: ғылыми-техникалық және әлеуметтік пргрестің объективті заңдылықтарын зерттеу, олардың келешекте дамуын үлгілеу;

<variant>: басқару стилін жетілдіру;

<variant>: қызметкерді еңбек процесіне бейімдеу;

<variant>: кадр мәселесін шешу;

<variant>: ғылым мен техника жетістіктерін пайдалану;

Question: Әлеуметтік жобалау (проектирование) деп нені айтады?

<variant>: жаңа әлеуметтік прцестер мен құбылыстардың даму нұсқауларының ғылыми тұрғыдан анықталуы;

<variant>: мақсатқа бағытталған қызмет;

<variant>: келшек нұсқауды іздеу;

<variant>: ғылыми-техникалық процестің даму заңдылықтарын зерттеу;

<variant>: тәртіпті нығайту;

Question: «Англиядағы жұмысшы табының жағдайы» деген еңбектің авторы кім?

<variant>: Ф.Энгельс;

<variant>: Ч. Диккенс;

<variant>: К. Маркс;

<variant>: Т. И. Заславская;

<variant>: В.В. Радаев;

Question: Экономикада техникалық және технологиялық құрылымды басым дамытуға арналған, бағытталған тұжырым (концепция) бар. Ол қалай аталады?

<variant>: техноцентристік;

<variant>: электронды тейлоризм;

<variant>: жеке еңбек процесі;

<variant>: шаруашылық организмі;

<variant>: құралдар мен жабдықтау;

Question: Экономикада тірі еңбекті рационалды пайдалану және сақтауға арналған басты идея бар. Бұл тұжырым (концепция) қалай аталады?

<variant>: антропоцентристік концепция;

<variant>: технологиялық компонент;

<variant>: еңбекті сақтау;

<variant>: еңбек процесін жетілдіру;

<variant>: технология жетістігі;

Question: Еңбек жағдайын зерттеу өндірістің әлеуметтік резервтерін талдаудың маңызды баспалдығы болып табылады. Бұл кезең өндіріс тарихында қашан басталды және мұндағы адам қалай аталады?

<variant>: XX ғ. 20-ы жылдарындағы «биологиялық адам»;

<variant>: XIX ғ. аяғындағы «экономикалық адам»;

<variant>: XX ғ. 20-ы «физикалық адам»;

<variant>: XXI ғ. «технологиялық адам»;

<variant>: XX ғ. ортасындағы;

Question: «Әлеуметтік-саяси» қызметкер деген феномен нені сипаттайды?

<variant>: өндірісті басқаруға қатынасу, творчестволық ізденіс, резервтерді және оны тануға пайдалану феномены,

<variant>: басқару өрісіне қатысу ;

<variant>: қоғамдық белсенділік;

<variant>: еңбек процесіндегі керітартпалық;

<variant>: белсенділік көрсету;

Question: Әлеуметтануда адамдар қауымының белгілі территориясында (аймақтық) әлеуметтік процестерді зерттейтін комплекс бар. Бұл арнайы социологиялық теория қалай аталады?

<variant>: аймақтық әлеуметтану,

<variant>: территорияны оқып-білу;

<variant>: территориялық комплекс;

<variant>: саяси әлеуметтану;

<variant>: еңбек пен тұрмыстың әлеуметтанымы;

Question: ҚР қандай құжаттың орта таптың әлеуметтік мәні анықталған?

<variant>: ҚР азаматтарының жаңа әлеуметтік-экономикалық мінез-құлқын қалыптастыру Тұжырымдамасы,

<variant>: ҚР ІІМ нұсқауларында;

<variant>: ҚР ғалымдарының еңбектерінде;

<variant>: әлеуметтану оқулықтарында;

<variant>: ғылыми мақалаларында,

11- Тақырып: Құқық әлеуметтанымы

Question: Құқықтық сананың мазмұнына қандай қатынастар ықпал жасайды?

<variant>: экономикалық қатынастар,

<variant>: саяси мәселелер;

<variant>: идеология;

<variant>: құқықтық нормалар;

<variant>: мәдениет;

Question: Құқықтағы әлеуметтанымдық зерттеулер қандай пәндердің шекарасында жүргізіледі?

<variant>: құқық пен әлеуметтаным,

<variant>: тарих пен құқық;

<variant>: саясат пен құқық;

<variant>: мәдениеттану мен құқық;

<variant>: экономикалық теория мен құқық;

Question: Құқықтық жүйенің әлеуметтік әрекеті мен әлеуметтік шарттылығын әлеуметтанымдық негізде зерттеу барысында қандай ғылыми бағыт қалыптасты?

<variant>: құқық әлеуметтанымы,

<variant>: отбасы мәселесі;

<variant>: саясат мәселесі;

<variant>: тарих пен құқық ;

<variant>: мәдениет проблемасы;

Question: Құқық пәнінде мемлекетке көптеген анықтамалар берілген. Соның ішінде оны «жер құдайы» деп атаған кім?

<variant>: Гегель,

<variant>: П.И. Новгородцев;

<variant>: Пьер Ронсар;

<variant>: Вл.С. Соловьев;

<variant>: И. Ильин;

Question: Мемлекеттік заңдылықты нығайтудың маңызды факторы неге байланысты?

<variant>: құқықтық сананың жоғары деңгейінің факторы,

<variant>: заңды сыйлау;

<variant>: тәртіпті нығайту;

<variant>: құқықтық құжаттар;

<variant>: сенім, мүддені мойындау;

Question: Құқықтану өрісіндегі теориялық зерттеулердің тірелетін межесі не болып саналады?

<variant>: әлеуметтік практика (басты меже),

<variant>: құқықтық актілерді қолдану;

<variant>: белсенді қоғамдық процестер;

<variant>: құқықтың тиімділігі;

<variant>: жаңа заңдар;

Question: Қазіргі Француздың құқықтық социологы Ж. Карбонье жеке әлеуметтанымның қалыптасуында қолданылатын екі басты құқықтық рөлдерді : Заң шығару және судьялық бағыттарды көрсеткен. Мұнда ол әлеуметтанымды қалай бөліп көрсетті?

<variant>: заң шығарушы және соттық әлеуметтану,

<variant>: теориялық және қолданбалы бағыттар;

<variant>: тарихи процестер;

<variant>: экономикалық мәселесі;

<variant>: білім мәселесі;

Question: «Мәдениет» (культиваре) түсінігі «жер қыртысын өңдеу» деген түсінікті білдіреді. Бұл түсінік қай елдің сөзінен алынған?

<variant>: латын тілінен алынған,

<variant>: гректен;

<variant>: немістен;

<variant>: француздан;

<variant>: орыстан;

Question: Философияны мәдениет рухы деп қай грек ғалымы атаған?

<variant>: Цицерон;

<variant>: Шпак Л.Л.;

<variant>: Шульга Р.П.;

<variant>: Коган Л.М.;

<variant>: Ионин Л.Г.,

Question: Құқықтық сана термині нені анықтайды?

<variant>: қоғамдық сананы анықтайды,

<variant>: көңіл-күйді;

<variant>: ғылымды;

<variant>: адамдардың әдетін;

<variant>: тәртіпті;

Question: Құқықтық сананың категориялары:

<variant>: гумандылық, принциптілік, тәртіптілік, заңдылық, қылмыс, әлеуметтік мінез-құлықтың деформациясы, қылмыстың алдын-алу, жауапкершілік, құқық бұзу және т.б.,

<variant>: индивидуализм, тәуелсіздік, жалпыміндеттілік және т.б.;

<variant>: әлеуметтік ақиқат, ғылыми негізделгендік, мәдени факторлар, таным мен жетістіктер негіздері және т.б.;

<variant>: талаптар;

<variant>: инструкциялар;

Question: Құқықтық сананың функциялары:

<variant>: реттеу, құқықтық модельдеу, нормативті – болжау және т.б.,

<variant>: жазалаушы;

<variant>: қамтамасыз ету;

<variant>: көтермелеуші;

<variant>: жазалау;

Question: Құқықтық тәрбиенің тиімділігі мынадай құбылыстардың ықпалына байланысты:

- <variant>: заңдардың сақталу қажеттілігі,
- <variant>: құқықтық білімдердің қалыптасуы;
- <variant>: құқықтық сананың қалыптасуы;
- <variant>: қоғам заңдарының сақталуын бақылау;
- <variant>: заң бұзушылар жазалау қаталдығы;

Question: Құқықтық мәдениет әлеуметтанымы нені меңзейді?

- <variant>: жеке адамның, әлеуметтік топтардың және бүтіндей қоғамның құқықтық санасын зерттеп, құқықтық мінез-құлыққа оның ықпалын анықтайтын бағытты меңзейді,
- <variant>: тәртіпті;
- <variant>: тәрбие жұмысын;
- <variant>: заң шығаруды;
- <variant>: тәртіпті нығайту;

Question: Құқықтық әлеуметтанымда азаматтардың мінез-құлқын тұрмыста, жұмыста, өзге адамдармен қарым-қатынасын сипаттайтын басты қасиет неден көрінеді.

- <variant>: заңды ұстанған (провомерное) мінез-құлық қасиетінен,
- <variant>: тәртіптіліктен;
- <variant>: белсенділіктен;
- <variant>: заңды оқудан;
- <variant>: тәртіп сақтаудан;

Question: Девианттық мінез-құлық дегеніміз:

- <variant>: ауытқу жағдайындағы мінез-құлық,
- <variant>: қылмыстық мінез-құлық;
- <variant>: заңнан ауытқу;
- <variant>: саналы түрде заңды елемеу;
- <variant>: әлеуметтік стандарттан ауытқу;

Question: Әділет министрлігі, еңбек-түзеу және кәмелетке толмаған заң бұзушылардың тәрбие мекемелері, жолдастық соттар неліктен заң ұйымдарының құрамына енбейді?

- <variant>: олардың қызметі заң жүзінде кәсіптік емес, өздері құқықтық шешім қабылдамайды (сондықтан),
- <variant>: олар басқару міндетін атқарады;
- <variant>: экономикалық міндет атқарады;
- <variant>: қоғамдық-саяси міндет атқарады;
- <variant>: арнайы қызметпен айналысады;

Әлеуметтану пәнінен тесті жауаптарының кілті:

1.	A	31.	A	61.	A	91.	A
2.	A	32.	A	62.	A	92.	A
3.	A	33.	A	63.	A	93.	A
4.	A	34.	A	64.	A	94.	A
5.	A	35.	A	65.	A	95.	A
6.	A	36.	A	66.	A	96.	A
7.	A	37.	A	67.	A	97.	A
8.	A	38.	A	68.	A	98.	A
9.	A	39.	A	69.	A	99.	A
10.	A	40.	A	70.	A	100.	A
11.	A	41.	A	71.	A	101.	A
12.	A	42.	A	72.	A	102.	A
13.	A	43.	A	73.	A	103.	A
14.	A	44.	A	74.	A	104.	A
15.	A	45.	A	75.	A	105.	A
16.	A	46.	A	76.	A	106.	A

17.	A	47.	A	77.	A	107.	A
18.	A	48.	A	78.	A	108.	A
19.	A	49.	A	79.	A	109.	A
20.	A	50.	A	80.	A	110.	A
21.	A	51.	A	81.	A	111.	A
22.	A	52.	A	82.	A	112.	A
23.	A	53.	A	83.	A	113.	A
24.	A	54.	A	84.	A	114.	A
25.	A	55.	A	85.	A	115.	A
26.	A	56.	A	86.	A	116.	A
27.	A	57.	A	87.	A	117.	A
28.	A	58.	A	88.	A	118.	A
29.	A	59.	A	89.	A	119.	A
30.	A	60.	A	90.	A	120.	A